Duitschland en Denemarken. — Noodzakelijkheid tot nadere aaneensluiting der mogendheden van den tweeden en derden rang.

Wij nemen aanleiding uit eene onder onze nieuwstijdingen, uit het *Journal des Débats*, medegedeelde beschouwing over de Deensch-Duitsche quaestie, om de aandacht, ook van ons publiek, te vestigen op eene aangelegenheid, die ons nader raakt, dan, oppervlakkig gezien, misschien schijnt. De Deensche quaestie heeft, behalve hare uitsluitend Deensche zijde, nog eene andere meer Europische zijde, die bepaaldelijk de mogendheden van den tweeden en derden rang naauw aangaat. Op zich zelf is het voor Europa van weinig belang, of Sleeswijk eene Deensche dan wel eene Duitsche provincie zij, maar daarentegen is het van groot belang, of men in het volkenregt van Europa het antecedent zal toelaten, dat eene groote mogendheid, onder een opgeraapt voorwendsel, eenen kleinen staat, door het regt des sterksten noodzaakt, zich van een integrerend deel van zijn gebied te scheiden; en of men thans aan Duitschland even lijdelijk zal toelaten gewelddadig een deel van Denemarken af te scheuren, als men in de vorige eeuw lijdelijk de gewelddadige en schandelijke verdeeling van Polen toeliet. Indien het feit plaats greep, dat een groote staat, zich beroepende op twijfelachtige regten van mythologische vorsten, straffeloos zich stukken van het gebied zijner naburen, die hem aanstaan of welke hij noodig heeft, mag toeëigenen, dan is het voor de kleine staten dubbel noodig, zich vast aaneen te sluiten en in een onderling bondgenootschap den waarborg en de veiligheid te zoeken, die een beroep op het gemeen volkenregt niet vermogend is hen te verschaffen.

Zeer teregt doet de Fransche schrijver het gevaar uitkomen, dat, wordt eens die revolutiònnaire theorie in praktijk gebragt, aan alle kleine staten van Europa boven het hoofd hangt. Het bestaan en de onafhankelijkheid der mogendheden van den tweeden en derden rang, is dan door niets verzekerd en hangt geheel af van de willekeur, de luim of de onderlinge en wederkeerige jaloerschheid hunner magtige naburen. Wat heden aan Denemarken gebeurt, staat morgen aan Nederland, aan België, aan Zwitserland te wachten, en men mag dan gerust het *hodie tibi cras mihi* als de spreuk der kleine mogendheden aannemen. *L'appétit vient en mangeant*, en het is wel waarschijnlijk, dat, gelukte het aan Duitschland, het Poolsche schandaal der achttiende eeuw, even straffeloos in het Deensche schandaal der negentiende eeuw te doen herleven, men op een zoo schoonen weg niet aan den ingang zou blijven staan. De perzik zou naar meer smaken, en, na het Deensche geregt genuttigd te hebben, zou men, als dessert, misschien wel eens een stukje Hollandsch of Zwitsersch willen proeven.

Daar het ondertusschen zoo ver nog niet gekomen is en Duitschland zich vooralsnog vergenoegd heeft, Denemarken voorloopig alleen in lijvige boekdeelen en met ontzagwekkende legioenen papier te veroveren en bij het ééne, groote, onverdeelde en ondeelbare Duitsche vaderland in te lijven, — is het nog de regte tijd, maatregelen te nemen, ten einde het bij de papieren verovering te doen blijven en, wanneer er niemand anders is die helpen wil, zich zelven te helpen. De kleine mogendheden zijn nog vrij en in staat zich aaneen te sluiten en, in een eng, innig bondgenootschap vereenigd, aan de veroveringzuchtige neigingen der groote mogendheden eene phalanx te bieden, die niet zoo gemakkelijk zou zijn door te breken. Terwijl Duitschland — dat, aanspraak makende om de huishoudingen van andere staten te vernielen en omver te stooten en nog niet eens de bekwaamheid hebbende zijn eigen huishouden in te rigten en behoorlijk te regelen, — over nadere regtsverkrachtingen en gewelddadigheden peinst, hebben de staten van den tweeden en derden rang tijd en gelegenheid, over de gronden eener naauwere aaneensluiting na te denken en de eerste stappen tot een innig bondgenootschap te doen.

Het denkbeeld aan eene zoodanige Unie van staten is in den tegenwoordigen tijd minder vreemd dan ooit. Ook in de groote volken-huishouding trekken de, vroeger vreemd tegenoverstaande, elementen elkander meer en meer aan. Overeenstemming van behoeften, gelijke drang naar gelijke middelen om die behoeften te bevredigen, eene, naar elks onderscheiden land- en volks-aard min of meer gewijzigde, maar in de hoofdtrekken eensoortige manier van leven en denken, doen de volken elkander allengs naderen. De belangen smelten ineen en thans heerscht tusschen de meest uiteenloopende staten van Europa ter naauwernood zooveel verschil, als, nog geene eeuw geleden, tusschen de provinciën van één rijk heerschte.

Voeg hierbij de ervaring der twee laatste jaren. De ondervinding heeft geleerd, dat er voor de staten van minderen rang een steeds dreigend en slechts op de gelegenheid om zich geldend te maken loerend gevaar bestaat, om, in den dwarrel der volken- en staats-orkanen, door magtige naburen ingezwolgen te worden en met hun afzonderlijk bestaan tevens al hunne zelfstandigheid te verliezen. Tegen dit steeds dreigend gevaar bestaat slechts één probaat en afdoend middel: de handen inéén te slaan en door vereeniging van krachten eene nieuwe magt te scheppen, die dan niet langer op den voet van *minderheid* maar op dien van *gelijkheid*, aan de groote mogendheden overstaat, en vorderen kan dat haar met gelijken rang ook gelijke regten toegekend worden. Wat bij individuën, wat in de huishoudelijke inrigting van elken staat waar is, is óók waar in de huishouding van volken en staten. Wat elk op zich zelf onvermogend is te doen of te handhaven, wordt met gemak gedaan en gehandhaafd, wanneer de afzonderlijke en op zich zelf staande krachten, zich tot één doel weten te vereenigen en aan elkander te sluiten. Nederland vooral kan de waarheid dier les niet vergeten hebben. *Eendragt maakt magt* is voor haar meer geweest dan eene ijdele spreuk op hare munt. Europa heeft de waarheid van het *Concordiâ res parvae crescunt* erkend, en de diplomatie der Zeven Vereenigde Provinciën werd in de kabinetten der vreemde hoven niet minder geëerbiedigd, dan hare vlag het werd op alle zeeën der bekende wereld.

Waarom zou eene Unie van kleine staten, in de 19de eeuw niet vermogen, wat eene Unie van kleine staten in de 17de eeuw vermogt? Waarom zou de spreuk dat eendragt magt maakt, en dat door eendragt kleine zaken groot worden, thans meer ijdel worden bevonden dan toen?

Dat men eene zoo eenvoudige waarheid zoo lang miskende of misschien, uit onverschilligheid, de toepassing eener zoo eenvoudige leer zoo lang ongedaan liet, is des te vreemder als men ziet hoezeer sommige staten als het ware door de natuur zijn aangewezen, om met elkander in naauwe innige verbinding te treden. Werp slechts één blik op de kaart van Europa en terstond zal u eene statengroep in het oog vallen, voorbestemd, zou men bijna zeggen, om eene Unie met elkander te sluiten. Wij bedoelen de drie Noordsche Rijken — Zweden, Noorwegen en Denemarken — met Nederland en België. Ziehier vijf verschillende staten van bijna gelijken rang, in elkander's onmiddellijke nabijheid gelegen, vier van welke tot de zee-mogendheden geteld worden of die althans eene rol als zee-mogendheid zouden kunnen spelen, door historische overleveringen verbonden, door handelsbetrekkingen met elkander in aanraking, van bijna gelijke bevolking, gelijke zeden en gebruiken, door stamverwantschap leden van ééne familie, — kan men, al wilde men er naar zoeken, meer gelijksoortige elementen wenschen, om ze in ééne vaste en duurzame Unie te vereenigen? Elk dezer staten zou er zijn voordeel in vinden, uit die onderlinge verwaarborging, zekerheid en vastheid voor eigen bestaan en eigene zelfstandigheid te putten, terwijl geen der deelen zooveel overwigt zou hebben om de anderen te overheerschen. De integriteit der verbondene staten zou op eenen hechten grondslag rusten, want geene der groote mogendheden zou tegen den Bondsstaat met 15 millioen inwoners, door een krachtig bondsleger en eene met weinig kosten, op ontzagwekkenden voet in te rigten, bonds-marine ondersteund, de aanrandingen wagen, welke thans een overmagtig en overmoedig nabuur zich zoo ligtelijk, en zonder eenige vrees voor wedervergelding, jegens eenen staat met 2 of 3 millioen inwoners veroorlooft.

Begrepen de kleine mogendheden slechts wat kracht zij konden ontwikkelen, en met wat gezag zij zich konden doen gelden in Europa, indien zij de handen inéén sloegen en, hunne geïsoleerde belangen tot één gemeen belang verheffende, hunnen verspreiden en gebroken wil tot éénen wil zamensmolten; wisten zij besluiteloosheid, onverschilligheid en onderlinge naijver te vergeten, om, gelijk de Vereenigde Provinciën deden, de pijlen tot éénen bundel te vereenigen, — Europa zou dan eene nieuwe mogend-

heid zien verrijzen, niet minder in staat zich te doen ontzien dan eene der bestaande mogendheden, en het lot der kleine nationaliteiten zou niet langer ten speelbal strekken aan de willekeur en baldadigheid van roofzuchtige en tyrannieke naburen.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *6 mei*. De aandacht is thans nage noeg uitsluitend gevestigd op het congres, dat den 10den dezer hier zal geopend worden. De namen van eenige der gevolmagtigden bij hetzelve zijn reeds bekend. Behalve graaf *Frederik von Thun* (broeder van den Oostenrijkschen minister), die namens Oostenrijk bij hetzelve presideren zal, is de generaal *von Xylander*, tot dusverre Beijersch gevolmagtigde bij de commissie, bestemd om Beijeren bij dit congres te vertegenwoordigen; tot dat einde is hij reeds naar Munchen vertrokken, om aldaar zijne nieuwe instructiën te ontvangen. Als vertegenwoordiger dezer vrije rijksstad bij het congres, doodverwt men dr. *Harnier*, dezelfde die vroeger naar Berlijn werd gezonden, om wegens de toetreding tot het drie-koningen-verbond te onderhandelen, maar onverrigter zake terugkwam.

— Men houdt het hier voor zeer waarschijnlijk, dat Keur-Hessen en Darmstadt, ofschoon behoorende tot de Pruisische unie, echter gevolmagtigden bij dit congres zullen aanstellen. Beiden bezitten hiertoe in zoo verre het regt, dat Darmstadt bij zijne vroegere toetreding tot het Pruisische drie-koningenverbond, voor deszelfs vasthouden aan hetzelve de uitdrukkelijke voorwaarde had gemaakt, dat ook Saksen en Hanover daaraan deel zouden nemen; en daar zulks het geval niet is geweest, staat het Darmstadt vrij, terug te treden en zich bij het Frankforter congres te doen vertegenwoordigen. Ook Keur-Hessen heeft hiertoe het regt, want het heeft zich de concessiën gereserveerd, die alstoen aan Darmstadt werden gemaakt. Overigens weet men, dat tusschen beide deze staten eene geheime overeenkomst bestaat, volgens welke zij slechts zoo lang aan de Pruisische unie zullen blijven vasthouden, als deze laatste het uitzigt aanbiedt tot eene bevredigende oplossing der Duitsche quaestie, en daar dusdanig uitzigt niet meer bestaat, worden zij door niets meer teruggehouden om aan de uitnoodiging van Oostenrijk te voldoen en zich bij het Frankforter congres te doen vertegenwoordigen.

— Naar men alsnu verneemt, zullen de Badensche troepen eerstdaags naar Pruisische garnizoensteden vertrekken Dit zal een nieuwe twistappel tusschen Oostenrijk en Pruisen worden. De staat van beleg en het standregt zijn mede weder voor den tijd van eene maand in Baden verlengd, dat trouwens het beste middel is om der regering vrije hand te laten, de meest ongerijmde maatregelen te nemen, zonder dat het iemand waagt daartegen de stem te verheffen.

Frankfort, *7 mei*. De Deensche regering is, naar men verzekert, overgegaan tot het doen van bepaalde vredes-voorstellen en wel onder de volgende bepalingen: 1o. Sleeswijk en Holstein blijven vereenigd en de regten van het Duitsche verbond ongekrenkt; zij hebben een eigen bestuur, bestaande uit personen, door den Koning benoemd, waarvan een altijd tot de Augustenburgsche familie moet behooren; 2o. de hertogdommen worden zelfstandig bestuurd en de zetel der regering zal wederom te Sleeswijk zijn. Het tegenwoordige stadhouderschap der hertogdommen moet geneigd zijn deze voorwaarden aan te nemen.

— Uit Weenen meldt men, dat het Oostenrijksche ministerie thans voornemens was aan de foederalistische stemmen gehoor te geven. Baron *Culmer*, een Kroaat, die, zonder portefeuille te hebben, in het ministerie zitting heeft, zoude nog twee ambtgenooten verkrijgen, welke speciaal met de Hongaarsche en Italiaansche zaken zouden belast worden.

Frankfort, *8 mei*. Uit Darmstadt wordt het officieële berigt medegedeeld, dat de Groot-Hertog niet naar het vorstencongres te Berlijn zal gaan; ook de Hertog van Nassau begeeft zich niet naar Berlijn. In plaats van den Hertog is de minister-president, de heer *v. Wintzingerode*, gisteren uit Wiesbaden naar Berlijn vertrokken.

– De tot gevolmagtigde van Oostenrijk bij de bondsvergadering benoemde graaf *Thun*, is den 4den te Munchen aangekomen en zou morgen te Frankfort zijn. De beraadslagingen van de Duitsche gevolmagtigden zullen in het bondspaleis plaats hebben De gang van zaken der centrale bondscommissie zal echter geene verandering ondergaan.

— Het mobiel maken van het 8ste legerkorps in de Rhijnprovincie is thans officieel.

— De prins van Pruisen is eergisteren door Wetzlar gepasseerd, van waar hij in allerijl zijne reis naar Berlijn heeft voortgezet. Hier wil men weten dat zijne tegenwoordigheid in deze hoofdstad door den koning verlangd was, om over de stemming der Keur-Hessische en Darmstadtsche regeringen nader ingelicht te worden. Van Berlijn wordt, wel is waar, medegedeeld, dat de Keurvorst van Hessen op het Berlijnsche congres verschijnen zal; hiervan is echter tot dus verre nog niets hier ter plaatse op officiële wijze bekend. Daarentegen wordt uit Wiesbaden stellig het gerucht tegengesproken, volgens hetwelk de hertog van Nassau willens zou zijn zich van het Pruisische drie-koningen verbond terug te trekken.

Het lijdt overigens geen twijfel, dat, indien de Pruisische regering zich zoo gehaast heeft, om de tot de unie toegetreden vorsten tot een congres in Berlijn te vereenigen, zulks enkel geschied is, om dezelve door dit middel van eene deelneming aan het Frankfortsche congres terug te houden. Pruisen wil deze unie tot een *fait accompli* maken, alvorens het Oostenrijk gelukt zal zijn nieuwe grondslagen te leggen voor de toekomstige Duitsche confederatie. Of het kabinet van Berlijn hierin slagen zal, dit mag met grond in twijfel getrokken worden; overigens moet zich dit binnen weinige dagen toonen. Intusschen zal de Keur-Hessische kamer reeds tegen den 15den dezer weder bijeengeroepen worden, als wanneer deze kwestie gewis ter spraake komen en een nader licht over dezelve zal verspreid worden.

Berlijn, *7 mei*. De werkzaamheden van het Vorsten-congres zullen overmorgen, na eene gemeenschappelijke godsdienstoefening, een aanvang nemen met eene vertrouwelijke beraadslaging der Vorsten.

Naar men verneemt kan men verwachten, dat alle Vorsten, die tot den engeren bond zijn toegetreden, aan het congres zullen deel nemen. De Groothertog van Hessen en de Hertog van Nassau, die door ziekte hierin worden verhinderd, hebben hunne stemmen aan andere Vorsten opgedragen. Morgen wordt de Groothertog van Baden alhier verwacht.

Berlijn, *8 mei*. De meeste der vorsten, die aan het congres deel zullen nemen, zijn reeds aangekomen. Het gerucht, als zou de Koning van Saksen het congres bijwonen, bevestigt zich niet; daarentegen zullen de vrije steden, tot de Unie behoorende, door hare burgemeesters of syndici worden vertegenwoordigd. De Prins van Lippe-Detmold, die door ziekte verhinderd is zelf te verschijnen, heeft den Erfprins in zijne plaats gezonden.

Morgen wordt het vorsten-congres geopend, hoewel de eigenlijke werkzaamheden eerst overmorgen zullen beginnen. Allereerst zal over de quaestie der Unie en daarna over die van het Frankfortsche congres gehandeld worden. De aangelegenheid der herziening zal uitgesteld worden tot aan het Gothasche congres, hetwelk eene voortzetting zal zijn van het Berlijnsche. Hessen-Kassel, aan hetwelk Hessen-Darmstadt zijne stem heeft overgedragen, is zeer geneigd alles wat tot vestiging der Unie bijdragen kan, uit te stellen tot dat men te Frankfort gereed zal zijn.

— De benoeming van den heer *v. Thun* tot Oostenrijksch gevolmagtigde te Frankfort, is hier ter stede niet ongunstig opgenomen. De heer *v. Thun*, voormalig gezant te Kassel, is geen diplomaat van den eersten rang en heeft van zijne bekwaamheden nog op geen ruim veld blijken gegeven. Dit echter weet men bepaaldelijk, dat hij tot de grootste tegenstanders van Pruisen behoort, en daardoor minder geschikt is, om te Frankfort het werk der verzoening tot stand te brengen. Derhalve kunnen zij, die wenschen, dat te Frankfort geen doel bereikt worde, zich over die benoeming van den heer *v. Thun* verhengen.

Berlijn, *9 mei des avonds*. (Per telegraaf.) Uit eene zeer goede bron kan ik u melden, dat het *protest van Pruisen* tegen Oostenrijk's, reeds tot begin van uitvoering gekomene, aanmatigingen op presidiums-bevoegdheden, reeds den 4den mei werkelijk is ingediend — en wel geheel in den reeds vroeger aangekondigden geest. Pruisen verklaart in dit protest, dat de voormalige presidiale bevoegdheden van Oostenrijk, met de Bondsvergadering zelve, regtens geheel vervallen zijn, en dat de oproeping der bondsleden naar Frankfort, onder beding van *præclusie*, of welk ander nadeelig gevolg bij niet-verschijning, geen stand kan houden. De te *Frankfort verzamelden* kunnen alléén *voor zich zelven verbindende* inrigtingen tot stand brengen, maar geenszins *in naam van den Bond* handelen.

Hier is men, gelijk ik van goederhand weet, thans vast beraden het *orgaan der Unie* spoedig te installeren. De vraag, of de unie reeds als volkomen georganiseerd kan beschouwd worden, is nog hangende, even als de vraag *hoe* en *op wat wijze* de Unie deel zal nemen aan de reorganisatie van den Bond.

Weenen, *4 mei*. De zending van graaf *Zichy* naar St. Petersburg heeft, naar men zegt, ten doel de regeling van de schadeloosstelling, die door Oostenrijk zou moeten betaald worden aan Rusland, voor de in Hongarije verleende hulp. Oostenrijk zou 3,700,000 zilverroebels moeten betalen, namelijk 700,000 roebels in zout en het overige in 3 termijnen, ieder van 1 jaar en van 1 millioen zilverroebels, met intrest à 5 pCt.

BELGIE.

† *Brussel*, *7 mei*. De partijën-krijg, dien wij na de gebeurtenissen van 1848, althans voor eenen geruimen tijd geëindigd mogten gelooven, is thans weêr uiterst hevig geworden, zoowel in de dagblad-pers als in de Wetgevende Kamers, hier te lande. De vrees, welke de gebeurtenissen in het eerste oogenblik van verslagenheid wekten, is sedert lang verdwenen, en met haar de geest van verzoening, welke destijds de redevoeringen en artikels zelfs van hen ademden, die tot de hevigste oppositie behoorden.

De wet op het middelbaar onderwijs, dezer dagen in onze Tweede Kamer bediscussiëerd en gestemd, leverde natuurlijk stof tot velerhande schermutselingen, zelfs tot eenen geregelden veldslag. Gij zult reeds in onze bladen hebben gezien, hoe de zegepraal aan ons ministerie is gebleven; de wet werd met 72 tegen 25 stemmen aangenomen; eene verhouding, die overigens de meeste bijzondere stemmingen van de artikels der wet ten deele viel, en die luide genoeg de kracht en de stevigheid verkondigt van het kabinet *Rogier*, zoowel als de zwakheid van de katholijke oppositie.

De punten waarop de strijd het hevigste was, waren: 1o. het godsdienstig onderwijs; 2o. het regt ter benoeming van professoren. De katholijken bewogen hemel en aarde, om, bij gelegenheid van het eerste, het eene of andere kleine amendementje in de wet te krijgen, dat het middelbaar onderwijs te eenemaal in de handen der geestelijkheid zoude hebben gelaten. Dank aan de moedige verdediging der voorgedragen wet door de ministers *Rogier* en *Frère-Orban*, en door de meest uitstekende redenaars van de liberale gezindheid, werd echter het artikel aangenomen zoo als het bestuur het verlangde. Eene toegeving van het ministerie, daarin bestaande, dat men het artikel zoude beginnen, met de woorden: »*het middelbaar onderwijs bevat het onderwijs van* »*de godsdienst*," bragt zelfs een' katholijken spreker, den heer *Dumortier*, tot de bekentenis, dat hij en zijne vrienden reden hadden voldaan te wezen, aangezien zij niet meerder van een zuiver katholijk ministerie konden verwachten.

Bij de benoeming der professoren stonden min of meer de regten van de gemeente op het spel; ontzaggelijk vertoonde zich dus de oppositie bij den aanvang. Na de zoo loyale als bevredigende uitleggingen van het bestuur, verminderde de tegenstand echter spoedig, en eindigde hij met zich tot de 25 gewone opposanten te bepalen.

Een derde punt, dat mede nog al van belang was is door de wet op eene voldoende wijze beslist geworden. Sedert het jaar 1830 werd het onderwijs van het *Vlaamsch*, in de meeste athenaea en collegiën geweldig verwaarloosd. Het bestuur zelf had in het ontwerp van wet de studie dier moedertaal van bijna ⅔ der Belgen huldo gebragt; zulks was echter voor de Vlamingen niet genoeg. Er werd een duchtig petitionnement begonnen, dat tot uitslag had de midden sectie eenige wijzigingen ten voordeele van de taal in haar verslag te doen lasschen. Wij zeggen met genoegen, dat het bestuur die wijzigingen bereidwillig bekrachtigde, en dat de Vlamingen, door het aannemen der wet, thans de hoop mogen koesteren hunne taal grondig in de gestichten van middelbaar onderwijs te zien leeren.

72 stemmen *voor*, 25 *tegen*, ziedaar den veel beteekenenden uitslag, na eene maand van de meest uitgebreide en hevigste discussien. Die uitslag doet ons zien, dat de katholijke partij hier te lande, in plaats van te winnen, nog gedurig verliest; men neme daarbij wel in aanmerking, dat die partij ditmaal niets heeft verwaarloosd om hare tegenstreefster de overwinning te betwisten. Zij ook organiseerde eene verzoekschriften-beweging, die haar echter meer schade dan voordeel aanbragt, dewijl zij zelfs bij tienjarige knapen (in scholen door Broeders van Liefde bestuurd) handteekeningen zocht. Zij maakte van de discussie der wet gebruik, om ook op de aanstaande verkiezingen van juni te werken. De nederlaag welke zij heeft ondergaan, doet ons met reden voorzien, dat zij ook in de kies-worsteling het onderspit zal delven.

Wat nu eigenlijk de wet zelve betreft, daaromtrent kunnen wij zeggen, dat de verlichte en helderziende menschen van alle gezindheden haar hartelijk toejuichen. Er was eene wet op het middelbaar onderwijs noodig, ja wat meer is, er was er eene noodig in den zin van deze. Het overwigt der geestelijkheid, in zake van middelbaar onderwijs, was sedert 1830 zoo groot geworden, dat men zeggen mogt, dat dit onderwijs letterlijk zich in handen der geestelijken bevond. Omtrent 40 collegiën staan nog regtstreeks onder bisschoppelijk gezag; en het aantal gestichten van onderwijs, die, als middelbare scholen geldende, dit gezag niet regtstreeks huldigen, is nog veel, oneindig veel aanzienlijker. Waar ons zulks eindelijk henen moest leiden, is niet moeijelijk te begrijpen. Ook voelde elkeen, zelfs de katholijke, doch niet slaafsch-katholijke, staatslieden, dat er eene wet noodig was, om dien staat van zaken duchtig te keer te gaan, en het middelbaar onderwijs zoodanig te regelen, dat, èn de studiën èn de vrijheid van het onderwijs zelf ophielden gevaar te loopen. Geen enkel minister echter durfde *die* wet *ernstig* voordragen. De heer *Rogier* had dien moed, en wij zijn er hem dankbaarheid voor verschuldigd; want zijn moed heeft ons middelbaar onderwijs gered. Eenige weinige katholijke staatslieden betwistten hem zulks te vergeefs op dit oogenblik van politieke spanning, en het zoude ons niet verwonderen, de regtschapen mannen onder deze, eerlang die overtuiging te zien deelen. Wat ons zulks voorspelt is de omstandigheid, dat het ontwerp van wet, vóór eenige jaren door het hoofd van het vorige kabinet, den heer *de Theux*, den leider der katholijken zelven vervaardigd, zoo zeer niet verschilde van het thans aan-

genomen ontwerp, hetwelk de opgewondenheid hem ditmaal deed bestrijden.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 *mei*. Men leest in het *Journal des Débats:*

Te midden van de meer of minder merkbare ontsteltenis die de gemoederen bezielt en hen dwingt zich bijna uitsluitend bezig te houden met den algemeenen toestand en de toekomst der maatschappij, scheen de publieke aandacht zich te hebben afgewend van verschillende quaestiën, die om hare oorzaken en mogelijke gevolgen, van ernstigen aard zijn. Dit was vooral het geval met de zaak der hertogdommen Sleeswijk en Holstein; inderdaad was, sedert den slag bij Fridericia, zoo roemrijk voor de Deensche wapenen, het oorlogs-tijdperk overgegaan in dat der kalme en langzame onderhandelingen; maar, ongetwijfeld in de hoop om mede te werken tot eene zoo lang verwachte ontknooping, schijnt men thans het punt van geschil weder levendig te willen maken en de opinie dáár te willen wijzigen, waar zij zich, met geldige redenen, gunstig voor de zaak van Denemarken verklaard heeft. Insonderheid wordt hiertoe op het belang van Frankrijk gewezen, welks, sedert 1848 ingestelde, regering beschuldigd wórdt hetzelve te hebben miskend, door aan de mogendheid die met verminking van grondgebied bedreigd wordt, eene zedelijke hulp te verleenen. Nu kan men in het geval waarvan hier sprake is, het belang van Frankrijk uit tweeërlei oogpunt beschouwen, hetzij uit dat van het eigenlijk gezegd staatkundig belang, hetzij uit dat van het belang der beginselen.

Het zoude overbodig zijn aan te toonen, dat de staatkunde altijd geboden heeft de staten van den tweeden rang te beschermen tegen de overweldigingen van hunne magtiger naburen; dat het, tot behoud van het evenwigt in Europa, van belang is, dat de sleutels der Baltische zee, ongeschonden blijven in de handen waarin zij sinds zoo langen tijd zijn geweest; dat eindelijk Frankrijk, even als Engeland in 1720, Rusland in 1765 en 1773, bij plegtige tractaten, het bezit van Sleeswijk aan Denemarken gewaarborgd heeft. Men zoude hier kunnen bijvoegen dat de eed, in 1721 zonder eenig voorbehoud gezworen door de jongere takken van het koningshuis, door de prelaten, de ridderschap, de steden en de inwoners van het hertogdom Sleeswijk, daarenboven het genot van dit bezit, volgens de orde van erfopvolging bepaald bij de *Koningswet*, in 1660, tot een heilig regt heeft gemaakt.

Wat het beginsel van handhaving der nationaliteiten betreft, ook uit dit oogpunt zoude de quaestie zeer eenvoudig zijn, indien men niet sedert verscheidene jaren alle mogelijke pogingen had aangewend om haar te verwikkelen, klaarblijkelijk met eerzuchtige bedoelingen en in het belang van zeer bepaalde en zeer materieele wenschen. Duitschland haakt naar het tot stand brengen van een ontzaggelijk vast aaneengesloten ligchaam; het gevoelt de noodzakelijkheid zijne kusten uit te breiden, zijne havens te vermeerderen, zijne marine te vergrooten; het moedigt de vorming aan van eenen nieuwen staat, het zoogenaamde Sleeswijk-Holstein, dien het in zijnen reeds zoo uitgebreiden staatkundigen kring zoude inlijven. Het ondersteunt derhalve de bewering die wil, dat de beide hertogdommen Sleeswijk en Holstein, onafscheidbaar vereenigd blijven, en dat het laatste, daar het niet onder den scepter der vrouwelijke tak van het Deensche koningshuis kan komen, noodwendig het andere met zich moet voeren onder de heerschappij der agnaten van hetzelfde huis.

Niemand denkt er aan, de eigenaardige positie van Holstein, in betrekking tot de kroon van Denemarken, te betwisten. *Christiaan VIII* zelf heeft haar in zijnen bekenden open brief van 8 juli 1846, als bestaande erkend; maar, om daaruit overdrevene gevolgen te doen voortvloeijen, pleiten de aanhangers der vorming van eenen nieuwen staat van Sleeswijk-Holstein, met warmte en onophoudelijk voor eene, volgens hen, onafscheidbare vereeniging tusschen de beide hertogdommen Sleeswijk en Holstein. Zij willen haar afleiden van de constitutie van *Waldemar* (1326), een document waarvan het bestaan ernstig betwist wordt, dat, zoo het al bestaan ernstig bestond, afkomstig is van eenen zeer hypothetischen monarch en die, daarenboven, aldus slechts eene acte zonder wettelijke kracht zoude hebben uitgevaardigd, omdat de Rijks-standen daartoe niet hadden medegewerkt. De grondslag van het stelsel is daarenboven de homogeniteit van Germaansche oorsprong van Sleeswijk en Holstein. Deze bewering is van geheel nieuwe dagteekening en sedert lang wederlegd. *Adam van Bremen*, een Duitsch historieschrijver van de twaalfde eeuw, zegt, dat de Eider, eene rivier in het zuiden van Sleeswijk, de grensscheiding daarstelt tusschen zijn vaderland en Denemarken. (*Daniam a nostris Nordalbingis flumen Eidora dirimit*); de Duitsche aardrijkskundige *Busching* meldt in zijn bekend werk, dat in 1787 in het licht verscheen, dat op de Holsteinsche poort te Rendsburg, een opschrift stond, hetwelk de zelfde grenzen van het Roomsche rijk aangaf (*Eidora romani terminus imperii*). Maar, zal men zeggen, de Denen hadden dit opschrift zelve daarop geplaatst. Dit is mogelijk, maar zoude dit bewijzen, dat zij onnaauwkeurig waren en vooral, dat sedert de tien laatste jaren de Duitschers er aan gedacht hadden en er in geslaagd waren, den waren zin daarvan op eene onwederlegbare wijze te veranderen?

Het wordt integendeel versterkt door den volksgeest, de zeden en de taal, die in het noordelijk gedeelte van Sleeswijk bestaan. Frankrijk beschouwt dit hertogdom dus niet ten onregte als van Scandinavischen oorsprong. Denemarken heeft dus Sleeswijk niet Deensch gemaakt; het heeft den Duitschen geest, de zeden, de taal niet daaruit verdreven. Met meer regt en op grond van meer afdoende bewijzen kan men zeggen, dat Holstein, ontegenzeggelijk van Germaanschen oorsprong, sedert lang, ten gevolge der nabuurschap, ambtenaren, evangelie-dienaars, schoolmeesters, eindelijk zijn taaleigen aan het zuiden van Sleeswijk heeft opgedrongen. En desniettemin blijft de meerderheid der inwoners van dat hertogdom Deensch spreken, de wetten der Deensche regering in acht nemen, die regering lief hebben. Het gevoel van genegenheid en gehechtheid aan het oude gemeene vaderland, heeft in de laatste tijden luide gesproken, niet slechts in het noordelijk gedeelte van Sleeswijk, maar te Flensburg en op andere minstens even centrale plaatsen. Neen, Frankrijk heeft geen ongelijk gehad, uit het oogpunt van het beginsel der nationaliteit, toen het zijne stem heeft doen hooren ten gunste des Konings van Denemarken.

Frederik VII, dus verondersteld men nog, was in maart 1848 niet vrij, toen hij als zijn bepaalden wil te kennen gaf, de regten zijner Kroon te handhaven en de onafscheidbare vereeniging van Sleeswijk met Denemarken feitelijk op vaste grondslagen te vestigen. En toch konde die vorst, met zulk een cordaat karakter, in het bezit van eene zoo verdiende populariteit, uit eigene beweging de wachten, die tot nu toe zijn paleis bewaakten, wegzenden, en aan het operatie-leger soldaten teruggeven, die hij volstrekt niet noodig had tot verdediging van zijnen persoon, aan een leger, welks gelederen door de getrouwheid der bewoners van Sleeswijk, op den duur werden versterkt, tegen veel talrijker vijanden en tegen eenen zoo noodlottigen opstand.

— De spoorwegen vallen niet meer in den smaak. De kapitalisten, teleurgesteld in hunne verwachting ten aanzien der voordeelen die zij daarvan hoopten te verkrijgen, zijn voor soortgelijke ondernemingen zeer koel geworden, en dit niet slechts bij ons, maar ook in Engeland en overal. Uit de houding der Fransche wetgevende vergadering ten opzigte van den weg van Parijs naar Avignon, zoude men mogen afleiden, dat de regering van Frankrijk niet zeer begeerig is, de daarstelling daarvan weder op te vatten. Te midden van dezen tijd van stremming, die onmogelijk lang kan duren, omdat het publiek te groote voordeelen trekt van deze nieuwe wegen van communicatie, worden er aan de spoorwegen onophoudelijk verbeteringen aangebragt, die hunne daarstelling mogelijk maakt op plaatsen, waar zij door de natuur schenen verboden te zijn en die de kosten van onderhoud en exploitatie daarvan in andere streken, zullen verminderen.

Als eene uitvinding van de eerste soort komt in aanmerking een werktuig tot het boren van tunnels. Daar de spoorwegen alleen tegen zachte hellingen kunnen opl open, zoo is men verpligt eene opening te maken dwars door de bergen, als er eenigzins hooge in den weg liggen. Maar het graven van zulk eenen tunnel zoude een werk zijn van wanhopig langen duur, als de door te graven berg eene tamelijke hoogte had. Heden ten dage toch, slaagt men alleen in de opening van dusdanigen tunnel, binnen een klein getal jaren, als men in de gelegenheid is hem op vele punten te gelijk te beginnen. Maar daarvoor is het onvermijdelijk dat men den grondslag, waar de onderaardsche gang wezen moet, door eene reeks van putten, op eenen afstand van 3 à 400 meters van elkander gegraven, tegelijkertijd kan bereiken; terwijl het graven dier putten onmogelijk wordt, als de afstand tusschen de oppervlakte der bergen en den grondslag, grooter is dan 200, of hoogstens 300 meters. Wat is echter eene hoogte van 200 à 300 meters bij bergen als de Alpen of de Pyrenæën? Het is om die reden dat tot nu toe onderaardsche gangen, die noodig zouden zijn om bergen zoo als de Alpen en Pyrenæën te doorboren, bijna als onuitvoerbaar beschouwd moesten worden. Ingenieurs van onderscheidene landen hadden naar een werktuig gezocht, hetwelk dit bezwaar uit den weg konde ruimen, door den tijd korter te maken die er noodig zoude zijn om dusdanigen onderaardschen gang met menschenhanden tot stand te brengen. Reeds zeide men dat het vraagstuk in Piëmont was opgelost. Onder Koning *Karel Albert* had men, vóór de gebeurtenissen in zijn rijk, gesproken van een werktuig, waarmede men eenen onderaardschen gang van omstreeks 10,000 meters, dien men op eene geprojecteerde lijn tusschen Turijn en Genua moest openen, binnen eenige jaren tot stand zoude kunnen brengen. Voor eenige dagen, bij gelegenheid van het ontwerp van eenen spoorweg, die Turijn met Chambéry en bij gevolg met Frankrijk zoude verbinden, heeft de heer *Paleocappa*, inspecteur-generaal der burgerlijke genie van Piëmont, medegedeeld, dat op dien weg, tusschen Bardonnèche en Modana, een tunnel van 12,290 meters (meer dan drie mijlen) moest aanwezig zijn, en dat men hoopte dien binnen vijf jaren te voltooijen. De onderaardsche gang zoude aldaar 1600 meters beneden den top des bergs gelegen zijn, zoodat men hem op het grootste gedeelte van zijne lengte niet met putten zoude kunnen bereiken. Het oorspronkelijk denkbeeld van dien tunnel behoorde aan wijlen den heer *Medail*, een onderdaan van Sardinië, die te Lyon zijn verblijf hield; het werktuig dat daartoe moet dienen, en hetwelk voornamelijk van toepassing is op de moeijelijkst te bewerken terreinen, werd uitgevonden door den heer *Maus*, een bekwaam Belgisch ingenieur, die het Piëmontesche gouvernement sinds eenige jaren tot inspecteur van zijne spoorwegen heeft aangesteld. Dit verlichte gouvernement, dat in de spoorwegen hoog belang stelt, en dat de werkzaamheden, zelfs tijdens den oorlog met Oostenrijk niet gestaakt had, heeft besloten op de bedoelde linie van dit werktuig gebruik te maken.

Eene andere doch nederiger uitvinding, die echter ook hare waarde heeft, zoude de strekking hebben om de ijzeren spoorwegen den naam dien zij dragen, meer te doen verdienen. Men weet dat men na de eerste proefnemingen besloot, hen houten dwarsbalken tot grondslag te geven. Maar het hout is aan verrotting onderhevig en die dwarsbalken zelven missen de noodige vastheid, zoodat zij onophoudelijk moeten opgenomen worden. In België was men op het denkbeeld gekomen die balken te vervangen door gegoten ijzeren platen onder de zijstukken te leggen of daarmede te verbinden. Die proef gelukte niet, omdat de platen geïsoleerd onder elke lijn van rails geplaatst, de beide lijnen niet genoegzaam onderling in verband hielden. Een andere uitvinder heeft dit bezwaar verholpen, door middel van eene ijzeren verbindingsbout, die de twee, onder de beide lijnen tegen over elkander geplaatste platen, te zamen verbindt. De proef werd genomen op den weg van Versailles (linker-oever), waar de uitvinder, de heer *Henry* geëmploijeerd was, en zij gelukte. Zij werd herhaald op den weg van Chartres, over eene lengte van twee kilometers en tot nu toe is men er ook daar zeer over voldaan. Op den weg van Chartres evenwel, werd de proef onder ongunstige omstandigheden genomen. De weg loopt op dit punt over eene aangevulde diepte van 8 meters hoogte, die enkel met de schop is digt geworpen, zonder vast in een gewerkt te zijn. De ijzeren platen houden op de verbindingspunten der rails 40 à 45 centimeters in het vierkant en op de tussch enplaatsen hebben zij eene lengte van 40 à 45 centimeters bij 27 à 30 cent. breedte. Men heeft bevonden, dat de weg, bij dit stelsel, beter ligt en de kosten van eersten aanleg worden er niet grooter door; bij eenen lagen prijs van het ijzer zijn zij zelfs minder. Men heeft nu niets te vernieuwen en het is reeds op zich zelf een groot voordeel dat de weg goed blijft.

Men weet van hoeveel belang de electrische telegraphie bij de spoorwegen is. Het is eene uitvinding van voor weinige jaren, waarvan de administratie en en de handel groote voordeelen kan hebben. Thans treedt er eene nieuwe wijze van electrische telegraphie te voorschijn, waardoor de uitvinding aanmerkelijk volmaakt wordt; het is de dusgenaamde electro-*chemische* telegraaf in tegenstelling van de oude, die electro-*magnetische* genaamd wordt. Zij vereenigt twee belangrijke voordeelen in zich, brengt namelijk, de berigten met grootere zekerheid en meerdere snelheid over. Er is geene vergissing meer mogelijk, omdat de depêche, vóórdat zij aan de telegraaf wordt toevertrouwd, volgens een bijzonder alphabet op eene strook papier wordt geschreven, en men behoeft die strook slechts met het toestel te verbinden om al de regels, die daarop geschreven zijn, aan het andere einde van den draad mede te deelen, waar zij door het toestel zelf op eene papieren schijf worden afgedrukt. De snelheid waarmede deze telegraaf werkt, is zoo groot, dat duizend regels in de minuut daarvan nog slechts een flaauw denkbeeld geven. De uitvinder is een' Amerikaan, de heer *Alexander Bain*, en in Amerika is het stelsel reeds over eenen afstand van ongeveer 800 mijlen in werking. De meerdere doelmatigheid gaat gepaard met besparing van kosten, daar men alsdan slechts éénen ijzerdraad noodig heeft.

Er zijn ook vele uitvindigen gedaan, het zij om de kracht en stabiliteit der locomotieven te vermeerderen, het zij om de seinen te vereenvoudigen en gemakkelijker te maken en de waarschuwingen voor ongelukken te vermenigvuldigen. In één woord, de industrie der ijzeren spoorwegen gaat in alle opzigten vooruit, behalve in het afwerpen van divivenden.

(*Langs buitengewonen weg.*)

Parijs, 9 *mei*, *'s avonds te 8 ure*. De *Constitutionnel* meldt dat de reis van den President der Republiek is uitgesteld.

De prefect van politie heeft alle zwaardvegers doen weten, dat zij hunnen voorraad van wapenen ten dienste van zijne beambten gereed moeten houden.

In den afgeloopen nacht zoude er een groote voorraad ammunitie van Vincennes naar Parijs zijn gebragt.

Heden had er eene conferentie plaats tusschen onderscheidene ministers en de hoofden der *tiers-parti*. Aldaar werden maatregelen tot vermindering van de strengheid der nieuwe wet voorgesteld.

De socialisten schijnen het plan te hebben, de belastingen te weigeren, ingeval de veranderingen in de kieswet worden aangenomen.

De leden van de commissie der 17, de President der Republiek en de generaal *Changarnier* hebben gisteren het middagmaal gebruikt bij den minister van Binnenlandsche Zaken. De commissie der 17 is tegen

aanstaanden zaturdag bij den President der Republiek genoodigd.

De Fransche troepen zullen zoo lang in Rome blijven als de Oostenrijkers de legatiën enz. bezet houden.

Wegens den feestdag werden er heden weinig zaken gedaan; met ziet tegen morgen eene rijzing der fondsen te gemoet. Parijs is rustig.

De 5 procents werden heden bij *Tortoni* 88 fr. 45 cent. genoteerd.

Madrid, *4 mei*. 3°/₀ 30½.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *30 mei*. Door de Duitsche telegrafen is uit Athene, dd. 30 april, het berigt ontvangen, dat eindelijk de Grieksch-Engelsche geschillen geheel beslecht zijn. De vredes-voorwaarden zijn aan eene geregtelijke Grieksch Engelsche commissie ter regeling toevertrouwd. Het embargo (hetwelk den 25sten weder was opgelegd) is werkelijk opgeheven. De Grieksche regering heeft wegens beleedigingen, eenen Engelschen officier aangedaan, eene verontschuldigende nota gezonden. (*Hand.*)

— De Nederlandsche regering moet in haar antwoord op de uitnoodiging tot aansluiting aan het Munchener verdrag van 27 februari, te kennen gegeven hebben, dat wanneer Oostenrijk met al zijne Staten in het Duitsche verbond trad, Nederland met Limburg er uit zoude gaan. (*Hand.*)

's Gravenhage, *30 mei*. Volgens een op gisteren bij het departement van Marine ontvangen rapport van den kapitein ter zee *Bouricius*, kommanderen-Z. M. fregat de *Prins van Oranje*, geschreven ter reede St. Cruz (eiland Teneriffe,) den 30 maart jl. was alles daar aan boord wél. Gemelde oorlogsbodem was den 27sten maart te voren op die reede geankerd, en zou op den 30sten daaraanvolgende de reize voortzetten.

Vermits aan den voornoemden bevelhebber bij zijne instructie is voorgeschreven om ook op zijnen togt Rio-Janeiro aan te doen, is door den minister van Marine aan den consul-generaal aldaar verzocht, om, bijaldien de gele koorts nog mogt heerschen op het tijdstip dat het fregat de *Prins van Oranje* daar zal aankomen, alsdan den kommandant daarvan onverwijld te doen kennis dragen, om onmiddellijk Rio-Janeiro weder te verlaten.

Hierdoor hoopt men de bemanning tegen deze besmettelijke ziekte te vrijwaren. (*Staats-Courant.*)

Arnhem, *31 mei*. Uit het vroeger opgegevene drietal is gisteren avond door den Grooten Kerkenraad der Hervormde Gemeente tot Herder en Leeraar beroepen, de Wel Eerw. Zeer Geleerde Heer *Pieter Dirk Schouw Santvoort*, Theol. Doct. en predikant te Hattem.

— In het aan de Tweede Kamer aangebodene ontwerp van wet tot regeling der kosten van het regentschap, wordt bepaald, dat de som, die jaarlijks uit 's rijks schatkist aan den Regent uitbetaald zal worden, in mindering van het jaarlijksch inkomen der Kroon, zal bedragen *f* 175,000. Deze som wordt door de regering genoegzaam gehouden tot goedmaking der kosten, welke het regentschap uit deszelfs aard medebrengt, zonder dat door het bedrag van die som, de belangen des minderjarigen Konings geacht kunnen worden uit het oog verloren te zijn.

POLITIE.

Bij den Commissaris van politie van Arnhem zijn door de eigenaren terug te bekomen:

Een klein uitsteek spiegeltje, twee biljard-stokken en een nieuw venster, zonder glas.

Op den 8sten mei 1350 zijn te Arnhem ontvreemd.

Een wit en blaauw gestreepte baaijen rok.

Een zilver Engelsch horologie met porseleinen plaat, welke plaat eenigzins verguld schijnt.

Advertentiën.

Ondertrouwd:

A. A. BITTER,
en
W. F. BEMENER.

ARNHEM, den 10den Mei 1850.

Eenige kennisgeving.

Op den 8sten Mei 1850, is te UTRECHT voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *R. VAN DOORN*, geb. *WEERTS*.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *J. VERWAAIJEN*, geliefde Echtgenoote van

S. VAN EMBDEN.

[illegible]WARD bij LOBITH, 8 Mei 1850.

Heden overleed in den jeugdigen leeftijd van [illegible] jaren, *JOHANNA ROEST*, veel geliefde echtgenoote van

ARNHEM, 4 Mei 1850. *A. G. EVERTS*.

De Notaris Mr. *J. N. EVERTS*, te *Twello*, zal, ten verzoeke zijner principalen, ten Huize van *W. J. VAN ENTER*, te *Twello*, op Maandag den 10den Junij 1850, bij inzate, en 14 dagen daarna, den 24sten Junij, telkens des voormiddags om 10 ure, bij toeslag, verkoopen:

I. Het BUITENGOED, *KRUISVOORDE* genaamd, alleraangenaamst gelegen nabij het Dorp *Twello* in *Gelderland*, tegenover den Straatweg, tusschen de buitengoederen *de Parkeler* en *Hunderen*, op een klein uur afstands van *Deventer*, bestaande in een wel betimmerd HEERENHUIS met 8 allen behangene en ruime KAMERS, MEIDEN-, MANGEL- en PROVISIEKAMER, ZOLDERS, KEUKENS, en verdere GEMAKKEN; een in den vorigen Zomer geheel nieuw gebouwd KOETS- en BOUWHUIS met STALLING voor 3 Paarden, KOESTAL, DEEL en verdere GEMAKKEN; voorts eenen ruimen TUIN, met uitmuntende VRUCHTBOOMEN beplant, WEI- en BOUWLAND; alles met aangename WANDELINGEN van hoog en laag hout omgeven, en door eene Gracht omringd, alles te zamen groot omgeveer 5½ Bunder.

II. Een in het Dorp *Twello* aangenaam gelegen WOONHUIS met ERF en TUIN, met exquise VRUCHTBOOMEN bepoot, met daartegen liggend SLINGERBOSCH van Akkermaalshout, EIKEN-, IEPEN- en BEUKENBOOMEN en HEESTERGEWAS, alsmede een' daaraan grenzenden Kamp BOUWLAND, alles *TORENZIGT* genaamd, en te zamen groot 3 B., 22 R. en 29 E. en wel in drie perceelen, als 1o. Huis en Tuin; 2o. Slingerbosch en 3o. Bouwland, en daarna in ééne massa.

III. Een stuk BOUW- en WEIDELAND, *het Papenland* genaamd, gelegen onder *Wilp* op 1 uur afstands van bovengenoemde goederen, te zamen groot 4 B., 36 R. en 90 E. in twee perceelen en daarna in massa.

De goederen zijn allen binnendijks gelegen, en dus vrij van overstrooming; dezelve kunnen tot den dag van verkoop dagelijks worden bezigtigd, mits men vooraf op *Kruisvoorde* belet late vragen. Zijnde inmiddels ook UIT DE HAND TE KOOP. — Informatiën bij bovengenoemden Notaris met *brieven-franco*.

Krachtens daartoe verleende onherroepelijke magtiging, zal ten overstaan van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, in de Herberg *de Ploeg*, te *Oosterbeek*, des namiddags te 5 ure, op Donderdag den 16den Mei 1850 bij inzet geveild, en den 30sten dier maand bij toeslag worden verkocht:

Eene WONING met eenig LAND, gelegen te *Oosterbeek*, aan den *Rosandschen* uitweg, volgens het Kadaster, Sectie D, No. 675, groot 2 Roeden, 80 Ellen; bewoond door den eigenaar *J. H. TER HOEDT*.

Nadere inlichtingen te bevragen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

Uit de Hand te Koop:

Een OLIEMOLEN, door een Paard gedreven wordende, staande in de Provincie *Gelderland*, bij *Arnhem*. — Nadere informatiën te bekomen bij den Molenmaker *B. D. LOOMAN*, te *Arnhem*.

† † † Op heden is ten kantore van den Hoofd-
† † Agent der Nederlandsche Maatschappij tot
†. onderlinge Onderstands-Verzekering op den ouden dag, de gelegenheid opengesteld tot deelneming.

Deze Maatschappij, gevestigd te *Amsterdam*, en goedgekeurd bij Besluiten van Z. M. den Koning van 28 November 1849 en 17 Maart 1850, heeft als Directeuren *H. J. KOOPMAN*, Assuradeur en Mr. *S. J. COHEN* Advocaat; als Commissarissen Mr. *J. B. CORVER HOOFT*, Advocaat, *J. DE MAN*, Notaris en Jonkh. Mr. *P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN*, Advocaat. Zij stelt zich ten doel om door eene wekelijksche, maandelijksche of jaarlijksche bijdrage, of wel eene Koopsom in ééns, ééne uitkeering te doen op 50,55 en 60jarigen leeftijd; zij bedragen *f* 125 tot *f* 1250 toe 's jaarlijks.

De Prospectussen gratis verkrijgbaar, aan het Kantoor gevestigd in de Roggestraat Wijk E, No. 255, van 's morgens 10 tot ½ middags 2 uur; alwaar ook het Kantoor van den Hoofd-Agent der Nederlandsche Huur-Waarborg-Maatschappij en van de Inrigting voor Maand en Weekwoningen, uit de *Spijker-allée* is verplaatst.

Er worden AGENTEN gevraagd, adres bij den Hoofd-Agent *J. P. A. UITENHAGE DE MIST*, te *Arnhem*. — *Brieven franco*.

Men verlangt tegen half Junij of Augustus een bekwamen HUISKNECHT van de Protestantsche Godsdienst, van goede Getuigschriften voorzien en die ten minste drie jaren in dezelfde dienst is werkzaam geweest. — Adres met *franco brieven* onder letter M. bij den Boekhandelaar *NIJHOFF*, te *Arnhem*.

Echte Blanke Genua-Olie,

in Sauterne flesschen (*verzegeld*),

eene reeks van jaren als de fijnste en allerbeste alom gesmaakt en erkend, is bij voortduring, thans à 60 Cts. de flesch, in het depôt van den Ondergeteekende, benevens in de bekende depôts der Hoofdsteden van ons Rijk verkrijgbaar. — Brieven en bestellingen *franco*.

D'ARNAUD GERKENS,
Arnhem, Broerestraat A, No. 174.

Nederlandsche
Stoomboot-Maatschappij.

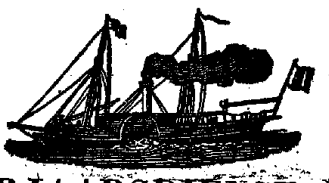

VOORJAARSDIENST 1850.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*.

Des **WOENSDAGS** en **ZATURDAGS**, 's morgens te 9 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*.

Des **ZONDAGS** en **DONDERDAGS**, 's morgens te 6 ure.

ARNHEM & MANHEIM.

Van *Arnhem* naar *Manheim*, direct door met dezelfde Stoomboot, in Correspondentie met de *Keulen-Mindener-* en *Badensche* Spoorwegen, des Zondags en Donderdags, des middags te 3 ure, na aankomst van den Spoortrein van *Amsterdam* en der Stoomboot van *Rotterdam*.

PASSAGIERS-VRACHTEN.

VAN ARNHEM NAAR:

	Voor-Kajuit. *Enkele Reis.*	Groote Kajuit. *Enkele Reis.*	Voor-Kajuit. *Heen en terug.*	Groote Kajuit. *Heen en terug.*
Rotterdam	*f* 1.25	*f* 2.50	*f* 1.85	*f* 3.75
Vreeswijk	» 0.80	» 1.60	» 1.20	» 2.40
Emmerik	» 0.45	» 0.90	» 0.68	» 1.35
Duisburg	» 1.10	» 2.20	» 1.65	» 3.30
Keulen	» 1.75	» 3.50	» 2.60	» 5.25
Coblenz	» 3.00	» 6.00	» 4.50	» 9.00
Mainz	» 4.00	» 8.00	» 6.00	» 12.00
Mannheim	» 5.00	» 10.00	» 7.50	» 15.00

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

J. W. TER HAAR,
Agent te *Arnhem*.

Genezing van eene aanhoudende scheele, nerveuze of zenuw-hoofdpijn door de Pillen van HOLLOWAY.

De heer *W. Smith* te *Lambeth* in de *Tomasstraat* No. 5 woonachtig, was sedert vele jaren lijdende aan zenuwhoofdpijnen, waardoor zijne ligchaamskracht zoodanig werd geschokt, dat er weinig hoop tot herstel was. Deze kwaal verijdelde alle pogingen van onderscheidene zeer ervarene geneeskundigen, welke, zoo het schijnt dezelve verkeerdelijk als eene aandoening der ruggegraat beschouwden, en onder welker behandeling de ziekte nog toenam. In dien wanhopigen toestand nam hij zijne toevlugt tot de Pillen van *HOLLOWAY*, die hem binnen eenigen tijd volmaakt deden herstellen.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90 *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Marktprijzen.

ARNHEM, 10 mei.

Oude *Weit* van *f* 0.00 tot 00.00; Nieuwe van *f* 6.60 tot 8.40. — *Rogge* van *f* 4.70 tot 5.15. — *Boekweit* van *f* 4.60 tot 4.80. — *Garst* van *f* 3.40 tot 3.75. — *Vriesche Haver* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van *f* 2.30 tot 2.50. — *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Paardeboonen* van *f* 4.50 tot 5.00. — Graauwe *Erwten* van *f* 0.00 tot 0.00; Groene van *f* 0.00 tot 0.00; Gele van *f* 0.00 tot 0.00. — *Koolzaad* van *f* 00.00 tot 00.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van *f* 28.00 tot 31.00. — *Aardappelen* van *f* 0.95 tot 1.45. — *Boter* van *f* 0.60 tot 0.50 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 mei 1 El 8 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. 2 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.